

Beleidsplan Veiligheid en Gezondheid

Naam locatie: **BSO Elzen**

Datum: 16-05-2019

Inleiding

De Wet Kinderopvang¹ stelt dat voor elk kindercentrum een beleid is vastgesteld dat ertoe leidt dat de veiligheid en gezondheid van de op te vangen kinderen zo veel als mogelijk is gewaarborgd. In dit beleidsplan Veiligheid en Gezondheid is dit uitgewerkt voor BSO Elzen. De directeur draagt er zorg voor dat er conform het beleid veiligheid en gezondheid wordt gehandeld.

Alle medewerkers hebben toegang tot **Infonet**, onze digitale kennisbank waarin al ons beleid, procedures, protocollen en richtlijnen zijn vastgelegd. Dus ook hoe we werken en welke preventieve maatregelen we nemen om gezondheids- en veiligheidsrisico's voor kinderen tijdens de opvang te minimaliseren. De inhoudsopgave van Infonet is als bijlage toegevoegd. Natuurlijk evalueren we ons beleid en protocollen die op Infonet staan en stellen dit bij waar nodig. Veiligheid en gezondheid is een vast terugkerend thema agendapunt op teamoverleg.

In de dagelijkse zorg voor de kinderen houden ons aan de wettelijke eisen en richtlijnen t.a.v. veiligheid en gezondheid van het *RIVM* (Rijksinstituut Veiligheid en Milieu), het *LCHV* (Landelijk Centrum Hygiëne en Veiligheid), het *Warenwetbesluit hygiëne van levensmiddelen*, de *Hygiënerichtlijn kinderopvang*, de *Richtlijn Binnen- en buitenmilieu kinderopvang* en de *Informatie over ziektebeelden voor kinderopvang* van de GGD.

We hebben natuurlijk ook zelf beleid en protocollen vastgesteld als leidraad voor veilig en hygiënisch handelen. Bijvoorbeeld ons Voedingsbeleid en Vervoersbeleid. Maar ook ons zorgprotocol en de Meldcode bij vermoeden kindermishandeling en/ of huiselijk geweld.

Voor wat betreft de veiligheid van onze gebouwen, het interieur en de gebruikte materialen houden we ons aan het *Bouwbesluit 2012* (en het toekomstig *Besluit bouwwerken en leefomgeving*), het *Warenwetbesluit kinderbedden en -boxen* en de daarop gebaseerde *Warenwetregeling nadere eisen kinderbedden en -boxen kinderopvang*. Onze afdeling Facilitair is voor locaties aanspreekpunt en ondersteunend waar het gebouwen, onderhoud en interieur betreft².

---

¹Besluit kwaliteit kinderopvang en peuterspeelzalen, Staatsblad 323, 23-08-2017

² Bij afdeling Facilitair kunnen we informatie over beleid en werkwijze opvragen

Voor een goede inschatting van risico's ten aanzien van (brand)veiligheid en gezondheid kunnen we als hulpmiddel gebruik maken van inventarisatielijsten die ontwikkeld zijn door Stichting Consument en Veiligheid en het Landelijk Centrum Hygiëne en Veiligheid (LCHV). Dit is niet verplicht, maar kan bijvoorbeeld bij nieuwe opvangruimtes of bij tussentijdse verbouwingen van nut zijn.

Naast preventieve maatregelen om veiligheids- en gezondheidsrisico's te verkleinen en kinderen te leren om te gaan met kleinere risico's hebben we natuurlijk aandacht voor het stimuleren van een gezonde leefstijl voor kinderen. Bijvoorbeeld door groente en fruit eten en gezonde traktaties, water drinken, maar ook voldoende bewegen. We gebruiken de informatie en richtlijnen op de website www.gezondekinderopvang.nl. We verwijzen graag naar ons pedagogisch locatiebeleid³. In de laatste paragraaf van dit Beleidsplan Veiligheid en Gezondheid hebben we onze belangrijkste uitgangspunten voor het stimuleren van een gezonde leefstijl van de kinderen samengevat.

Natuurlijk willen we een veilige en gezonde werkplek voor onze medewerkers⁴. Dit monitoren we middels een risico-inventarisatie en -evaluatie van de arbeidsomstandigheden (Arbo-RI&E), onder begeleiding en met ondersteuning van onze HR-afdeling⁵. Onze Arbo-RI&E zal in 2018 uitgevoerd worden. Voor verdere informatie over onze ARBO RI&E verwijzen we naar afdeling HR.

Visie op veiligheid

Kinderen ontwikkelen zich snel, zijn nieuwsgierig en willen de wereld om zich heen ontdekken. Daarvoor gebruiken zij al hun zintuigen en hun hele lijf. Het is voor pedagogisch medewerkers onmogelijk, maar ook niet wenselijk om kinderen constant in de gaten te houden. We vinden een bepaalde mate van vrijheid voor kinderen belangrijk, om op basis van vertrouwen en goede afspraken en in een veilige omgeving zelfstandig dingen te (leren) doen. Wij zijn ons bewust van een continu spanningsveld tussen veiligheid en pedagogische aspecten en ontwikkelingsstimulering. Kinderen leren door vallen en opstaan. We streven naar een goede balans tussen een veilige én een uitdagende omgeving voor kinderen, waarin we grote risico's met ingrijpende gevolgen voorkomen en kinderen om leren gaan met kleine risico's.

Visie op gezondheid

Er zijn tal van factoren die de gezondheid beïnvloeden. Kinderen opvangen in een omgeving die een goede gezondheid zoveel mogelijk waarborgt en stimuleert, gaat verder dan het voorkomen van kinderziektes. Als er op het kindercentrum geen zieke kinderen zijn, betekent dit niet automatisch dat kinderen niet aan risico's blootgesteld zijn. Verantwoord beleid op het gebied van gezondheid is nodig. Dit betekent een gezond binnenklimaat⁶, maar ook pedagogisch medewerkers die gezondheidsrisico's onderkennen en gezond gedrag bij kinderen bevorderen. O.a. door gezond voorbeeldgedrag en bewust hygiënisch handelen dat erop gericht is om ziekte te voorkomen. Het gedrag van kinderen, ouders en medewerkers staat centraal. Natuurlijk

---

³ Pedagogisch locatiebeleid

⁴ Arbeidsomstandighedenwet

⁵ Bij afdeling HR kunnen we informatie over beleid en werkwijze ARBO en veiligheid opvragen

⁶ Huisvesting- en Interieurplan Kinderopvanggroep; Richtlijn-RIVM-Binnen-en-buitenmilieu-kinderopvang

zorgen we voor schone ruimtes en (spel)materiaal. De uitgangspunten in de *Hygiënerichtlijn Kinderopvang* van de GGD zijn leidend voor schoonmaak. Ons streven is een goede balans tussen enerzijds een hygiënische en gezonde omgeving en anderzijds de noodzaak voor kinderen om weerstand op te bouwen. Ook hiervoor geldt: grote risico's met ingrijpende gevolgen voorkomen en kinderen om leren gaan met kleine risico's. Voldoende ruimte om de wereld te ontdekken. Buiten spelen, ook als het minder mooi weer is, vinden we van groot belang voor een goede gezondheid en weerstand van kinderen. Rennen en ravotten en de natuur ontdekken en leren respecteren. Dat kinderen daarbij nat en vies kunnen worden hoort erbij. En een goede persoonlijke hygiëne bij eet- en drinkmomenten en bij verschonen of naar toilet gaan. Dat willen we kinderen leren.

Inhoud

In dit beleid veiligheid en gezondheid van BSO Elzen is uitgewerkt:

- A. Kwaliteitscyclus veiligheid en gezondheid;
- B. (Bijna-)ongevallenregistratie;
- C. Controle speeltoestellen;
- D. Bedrijfshulpverlening en kinder-EHBO;
- E. Bedrijfsnoodplan en ontruimingsplan
- F. Fysieke risico's die de opvang van kinderen bij ons met zich mee brengt;
- G. Grensoverschrijdend gedrag;
- H. Vermoeden kindermishandeling;
- I. Gedragsregels;
- J. Achterwachtregeling: uitwerking van de wijze waarop de achterwacht is geregeld als er één beroepskracht op onze locatie aanwezig is;
  - Afsluitprocedure op locatie;
  - Gezonde kinderopvang, gezonde leefstijl.

A. Kwaliteitscyclus veiligheid en gezondheid

Aandacht voor veiligheid en gezondheid is een continu en cyclisch proces. In dit beleidsplan beschrijven we hoe wij als team ons beleid vaststellen, implementeren, evalueren en actualiseren. En hoe we betrokkenen inzicht geven en meenemen in dit proces.

Zie onderstaande stappen:

- ✓ We bespreken ons beleid veiligheid en gezondheid tenminste jaarlijks met het team: we nemen het actuele plan van aanpak met verbeteracties en maatregelen voor risico's met grotere gevolgen door; we bespreken de (bijna-)ongevallenregistratie van het afgelopen jaar; we bespreken alle ruimtes waar kinderen kunnen komen en welke risico's extra aandacht vragen; we actualiseren het plan van aanpak om geconstateerde risico's verder te verkleinen;

Bij het teamoverleg zijn ook onze stagiaires aanwezig zodat zij ook betrokken zijn bij ons beleid en onze afspraken om veilige en gezonde opvang te kunnen bieden. De pedagogisch medewerkers die stagiaires of nieuwe collega's inwerken en begeleiden besteden bij tussentijdse contacten ook structureel aandacht aan veilige en gezonde opvang en aan ons beleid. Zij kunnen bijvoorbeeld samen op Infonet beleid en protocollen opzoeken maar ook samen de RI-lijsten doornemen om zicht te krijgen op voorkomende risico's. Ons beleidsplan Veiligheid en Gezondheid is gearchiveerd en opgeslagen op een voor alle teamleden toegankelijke plek. Zodat het tussentijds altijd kan worden ingezien. En bijv. kan worden meegenomen bij inwerken van nieuwe collega's.

- ✓ Nadat het beleid veiligheid en gezondheid met het team is besproken en zo nodig tussentijds bespreekt de directeur het beleid veiligheid en gezondheid met de oudercommissie. In overleg en in afstemming met de oudercommissie communiceren we de belangrijkste afspraken met ouders, bijvoorbeeld in onze nieuwsbrieven die we alle ouders regelmatig sturen of door middel van flyers die we in de hal ophangen. Daarin geven we aan dat ons volledige beleid veiligheid en gezondheid op locatie inzichtelijk is in de locatiemap en/of opvraagbaar bij de directeur. Het beleid wordt bij intakes en/of rondleidingen benoemd en besproken. Ook dan geven we aan dat ouders dit volledig in kunnen zien op locatie of dat we het kunnen mailen of uitprinten als ouders dit wensen. Ons beleidsplan is tevens op de website geplaatst.
- ✓ We delen de belangrijke en relevante afspraken rondom veiligheid en gezondheid met scholen of andere zorg- en netwerkpartners, bijvoorbeeld door dit tijdens overlegmomenten te bespreken en hier aandacht voor te vragen.
- ✓ In de jaarplanning voor het teamoverleg is het thema veiligheid en gezondheid een vast agendapunt en bespreken we altijd een hieraan gerelateerd onderwerp. Bijvoorbeeld de "*Algemene regels en afspraken voor Veiligheid op je locatie*", onze "*gedragsregels*", de "*afsluitprocedure*", de "*Hygiënerichtlijn GGD*", klimaatbeheersing en het "*heet-weerprotocol, incidenten of (bijna-)ongevallen, Meldcode kindermishandeling, voedingsbeleid en voedselveiligheid*"; Pedagogisch medewerkers kunnen zich voorbereiden door vooraf aan een teamoverleg beleid, protocol of richtlijnen op **Infonet** op te zoeken en door te nemen. In notulen worden besproken punten en afspraken vastgelegd en zo nodig de link naar **Infonet** waar het betreffende protocol terug te vinden is. Zo is het voor iedereen vindbaar;
- ✓ De directeur kan advies en ondersteuning vragen van afdeling HR, facilitair en kwaliteit bij het uitvoeren en implementeren van verbeteracties om risico's te verkleinen.
- ✓ De directeur houdt de Raad van Bestuur op de hoogte over de belangrijkste risico's ten aanzien van veiligheid en gezondheid en overlegt zo nodig over verbeteracties.
- ✓ Ten behoeve van hygiënisch handelen hebben we een overzicht en/of werklijst voor schoonmaakafspraken, registreren we de koelkast- en diepvriestemperatuur maandelijks, controleren we de temperatuur van koel- en diepvriesproducten bij ontvangst en controleren we 2x per jaar de thermometers in koelkast en diepvries en de voedselthermometer. Registratieformulieren worden 1 jaar bewaard.

B. (Bijna-)ongevallenregistratie

Om ongevallen te voorkomen is het belangrijk om te weten hoe en waar een (bijna)ongeval plaatsvindt. We hebben daarvoor een registratieformulier. Bij een (bijna)ongeval vult de betreffende medewerker dit formulier in en zorgt de directeur voor de ongevallenregistratie. (Bijna-)ongevallen worden

---

⁷ Op Infonet: "10 hoofdregels voor veiligheid op jouw locatie"

besproken in het teamoverleg en zo nodig door de directeur met de Raad van Bestuur. De directeur zet verbeteracties uit. De directeur bespreekt de (bijna-)ongevallenregistratie tenminste jaarlijks met de oudercommissie. Deze registratie is te vinden in de locatiemap.

C. Controle buitenspeeltoestellen

De buitenruimte van BSO Elzen is een openbare buitenruimte. Onderhoud is de verantwoordelijkheid van de gemeente. Medewerkers controleren dagelijks de buitenruimte met de daarbij behorende speeltoestellen. Defecte buitenspeeltoestellen worden direct gemeld bij de gemeente.

D. Bedrijfshulpverlening en kinder-EHBO

Op onze locatie zijn / worden een aantal vaste pedagogisch medewerkers opgeleid tot bedrijfshulpverlener (BHV'er) met kinder-EHBO certificaat en vindt er jaarlijks bijscholing plaats om handelingsbekwaamheid optimaal te houden. Indien risico's zich toch voordoen weten zij hoe te handelen en hoe taken te verdelen. Eén pedagogisch medewerker richt zich volledig op het kind. Er wordt direct afgesproken wie de andere kinderen opvangt en wegleidt van een incident en wie contact opneemt met ouders en de directeur. Op **Infonet** zijn de handelingsvaardigheden terug te vinden die kinder-EHBO gecertificeerde pedagogisch medewerkers moeten beheersen en toepassen bij incidenten.

De handelwijze BHV- en kinder-EHBO tijdens calamiteiten staat vermeld in het **bedrijfsnoodplan** (zoals door CALM opgesteld) bij de INSTRUCTIES BIJ ONGEVAL. En in de Instructie-bij-calamiteiten op **Infonet** (Organisatie <> Bedrijfshulpverlening en calamiteiten).

Een vaste BHV'er doet maandelijks een BHV-controle op locatie en vult een BHV-checklist in die wordt beoordeeld door de directeur, besproken in het team en bewaard in het Bedrijfsnoodplan. Gedurende de openingstijden van onze locatie is er altijd een BHV'er met kinder-EHBO-certificaat aanwezig. Op de daglijsten of op het personeelsrooster is dit terug te vinden. De BHV-certificaten met kinder-EHBO worden in de personeelsdossiers gearhiveerd en als bijlage bij het Bedrijfsnoodplan gevoegd.

E. Bedrijfsnoodplan en ontruimingsplan

Onze locatie heeft een Bedrijfsnoodplan en een veiligheidsabonnement afgesloten met veiligheidsadviesbureau Calm. Jaarlijks controleert Calm de blusmaterialen en zorgt voor een update van het bedrijfsnoodplan wanneer nodig. Dit plan ligt op een vaste voor alle medewerkers bekende en toegankelijke plaats op onze locatie: in de roostermap. Het is voor het laatst geactualiseerd op: 12 dec 2015 . Ook het impregneren van materialen kan, op verzoek van de directeur en in overleg met afdeling Facilitair, door Calm worden verzorgd. Op onze locatie doen ieder jaar een ontruimingsoefening. Het ontruimingsplan, inclusief verslag en de veiligheidsplattegronden is onderdeel van het bedrijfsnoodplan. De laatste ontruimingsoefening was op 15 november 2018.

F. Beschrijving fysieke risico's die opvang van kinderen bij ons met zich mee brengt

Onze laatste volledige risico-inventarisatie veiligheid en gezondheid van alle voor kinderen toegankelijke ruimtes hebben we gedaan op 7 november 2017. Deze risico-inventarisatie hebben we gebruikt bij het vaststellen van de voornaamste risico's voor veiligheid en gezondheid waar we in 2018 aandacht voor hebben.

De voornaamste risico's met grote gevolgen voor de fysieke veiligheid van kinderen zijn onder te verdelen in de categorieën: Vallen; Verstikking; Vergiftiging; Verbranding; Vermissing en Overig.

De bijbehorende protocollen, beleidsafspraken en gedragsregels worden jaarlijks geagendeerd en zijn opgenomen in de jaarplanning zoals vermeld onder **A**.

In het overzicht hieronder hebben wij de grote risico's benoemd waar we het komend jaar extra aandacht voor hebben:

Veiligheidsrisico met grote gevolgen	Beleid/protocol/afpraak	extra maatregel of actie	datum	afgerond	Actie indien dit toch voorkomt
kind is te weinig in beeld in de kloostertuin	medewerker(s) zitten op bepaalde plekken waardoor er zoveel mogelijk toezicht is	gedragsregels bespreken in het teamoverleg zodat we alert blijven	2x per jaar in jaarplanning	begin 2018	Bij incidenten door onvoldoende zicht: de BHV-er met kinder – EHBO handelt volgens protocol kinder-EHBO. Wanneer nodig wordt er contact opgenomen met de huisartsen-post en/of 112. Ook worden ouders en de directeur direct op de hoogte gebracht. De overige pm'ers vangen de andere kinderen op en houden hen weg van het incident. Opnieuw overleggen welke verdere maatregelen er nodig zijn.
door re-styling park gevaarlijke situaties zoals hekwerk e.d.	medewerker(s) nog meer alert, toezien, rondlopen blijven kijken, waardoor er zoveel mogelijk toezicht is	medewerkers inlichten via de mail en bespreken in e.v. teamoverleg	25-04 gemailld	Mei 2019	Bij incidenten door onvoldoende zicht: de BHV-er met kinder – EHBO handelt volgens protocol kinder-EHBO. Wanneer nodig wordt er contact opgenomen met de huisartsen-post en/of 112. Ook worden ouders en de directeur direct op de hoogte gebracht.

					De overige pm'ers vangen de andere kinderen op en houden hen weg van het incident. Opnieuw overleggen welke verdere maatregelen er nodig zijn.
kind is te weinig in beeld bij de toiletten en gymzaal	wanneer de kinderen uit school komen is er altijd een medewerker die toezicht heeft op het toiletgebruik. De keukendienst loopt ook regelmatig naar de toiletten.	gedragsregels bespreken in het teamoverleg zodat we alert blijven	2x per jaar in jaarplanning	begin 2018	Bij incidenten door onvoldoende zicht de BHV-er met kinder – EHBO handelt volgens protocol kinder-EHBO. Wanneer nodig wordt er contact opgenomen met de huisartsen-post en/of 112. Ook worden ouders en de directeur direct op de hoogte gebracht. De overige pm'ers vangen de andere kinderen op en houden hen weg van het incident. Opnieuw overleggen welke verdere maatregelen er nodig zijn.
kind kan naar voorraad of in pc kast	deuren zijn gesloten	gedragsregels bespreken in het teamoverleg zodat we alert blijven	2x per jaar in jaarplanning	begin 2018	Bij incidenten door onvoldoende zicht: de BHV-er met kinder – EHBO handelt volgens protocol kinder-EHBO. Wanneer nodig wordt er contact opgenomen met de huisartsen-post en/of 112. Ook worden ouders en de directeur direct op de hoogte gebracht. De overige pm'ers vangen de andere kinderen op en houden hen weg van het incident. Opnieuw overleggen welke verdere maatregelen er nodig zijn.

De voornaamste risico's met grote gevolgen voor de gezondheid van kinderen op onze locatie zijn onder te verdelen in de categorieën Binnenmilieu, buitenmilieu en ziektekiemen. In de dagelijkse zorg voor de kinderen houden ons aan de **Hygiënerichtlijn kinderopvang**, de **Richtlijn Binnen- en buitenmilieu kinderopvang** en de **Informatie over ziektebeelden voor kinderopvang** van de GGD, het RIVM en de LHCV. Hierin is exact omschreven hoe te handelen en deze documenten worden tenminste jaarlijks en zo nodig tussentijds in teamoverleg besproken. Daarnaast is er een Huisvesting- en Interieurplan en een beplantingsplan met risicoanalyse voor de inrichting van buitenruimtes.

De bijbehorende protocollen, beleidsafspraken en gedragsregels worden jaarlijks geagendeerd en zijn opgenomen in de jaarplanning zoals vermeld onder **A**.

In het overzicht hieronder hebben wij de grote risico's benoemd waar we het komend jaar extra aandacht voor hebben:

Gezondheidsrisico met grote gevolgen	Beleid/protocol/afsprak	extra maatregel of actie	datum	afgerond	Actie indien dit toch voorkomt
ventilatie en verwarmingssysteem werkt niet naar behoren	melden bij directeur	directeur neemt contact op met afdeling facilitair	wanneer zich dit voordoet	wanneer zich dit heeft voorgedaan	wanneer dit geconstateerd wordt, neerleggen bij directeur die gaat handelen
buitenlicht werkt regelmatig niet naar behoren	melden bij directeur	directeur neemt contact op met afdeling facilitair	wanneer zich dit voordoet	wanneer zich dit heeft voorgedaan	wanneer dit geconstateerd wordt, neerleggen bij directeur die gaat handelen.
kinderen spelen veel buiten, alert blijven ongevaarlijke situaties waar kinderen zich pijn kunnen doen	toezien op veilig spel	gedragsregels bespreken in het teamoverleg zodat we alert blijven	2x per jaar in jaarplanning	begin 2018	Bij incident de BHV-er met kinder – EHBO handelt volgens protocol kinder-EHBO. Wanneer nodig wordt er contact opgenomen met de huisartsen-post en/of 112. Ook worden ouders en de directeur direct op de hoogte gebracht. De overige pm'ers vangen de andere kinderen op en houden hen weg van het incident.

G. Grensoverschrijdend gedrag

Wij hebben, in het kader van sociaal-emotionele veiligheid, aandacht voor grensoverschrijdend gedrag. We denken dan aan:

- het risico op (seksueel, fysiek en/of psychisch) grensoverschrijdend gedrag door volwassenen in hun contact met kinderen, bijv. pedagogisch medewerkers, pedagogisch medewerkers in opleiding, stagiairs, vrijwilligers, onderhoudspersoneel en overige aanwezige volwassenen;
- het risico op (seksueel, fysiek en/of psychisch) grensoverschrijdend gedrag tussen kinderen onderling.

In het kader van preventie van grensoverschrijdend gedrag streven we er naar om gedrag van kinderen, gedrag van medewerkers en ons pedagogisch handelen op een open en eerlijke manier en zonder te oordelen met elkaar, met kinderen en met hun ouders te bespreken in een veilige omgeving (open aanspreekcultuur). Dit is van belang om opvallende zaken te kunnen en durven signaleren. Medewerkers geven hierin het goede voorbeeld aan kinderen. Door nabijheid maar ook gepaste afstand, ruimte en tijd. Door persoonlijke aandacht en gelegenheid te bieden voor gesprek, door rust en vertrouwen te bieden maar ook vertrouwen te tonen in de ander. En door duidelijke afspraken te maken wat je met gekregen informatie gaat doen. In ons teamoverleg maken we ruimte voor het stellen van vragen aan elkaar over gedrag van kinderen of van onszelf en over ons pedagogisch handelen. Wat valt je op? Waarom doe je iets op een bepaalde manier? Kan het ook anders? We willen leren van elkaar. Met ouders bespreken we het belang van aanspreeknormen en hoe wij met elkaar en met de kinderen om willen gaan. Dat kan tijdens een rondleiding of intake, maar bijvoorbeeld ook tijdens een jaarlijks oudergesprek over hun kind.

We hebben een beleid⁸ dat richting biedt voor seksuele opvoeding en hoe we met elkaar als team, met de kinderen en met hun ouders aandacht hebben voor de lichamelijke en seksuele ontwikkeling van kinderen.

Om objectief te kunnen bepalen hoe je seksueel gedrag van kinderen kunt begeleiden stellen we ons altijd de volgende vragen:

- Past het gedrag binnen de seksuele ontwikkeling en de leeftijd van het kind?
- Schaadt het gedrag een kind of de groep in zijn geheel (is er sprake van dwang of gevaar)?
- Is het gedrag veilig en verantwoord voor de (lichamelijke en geestelijke) gezondheid?
- Is er 'meer' aan de hand (heeft het kind onderliggende problemen)?

Seksuele ontwikkeling hoort erbij, we willen kinderen en hun ouders ondersteunen en leren om met deze gevoelens om te gaan: seksuele opvoeding. Spelregels voor kinderen zijn:

- We doen elkaar geen pijn;
- We stoppen geen voorwerpen in lichaamsopeningen;
- We dwingen elkaar nooit tot iets wat je niet wilt: baas over eigen lijf;
- We doen niets stiekem, iedereen moet kunnen zien wat we doen;
- We maken elkaar niet bang.

Pedagogisch medewerker houden goed in de gaten dat het leeftijdsverschil niet te groot is (2 à 3 jaar is te veel) omdat er al snel een machtsverschil kan ontstaan, waardoor het jongere kind kan instemmen met iets wat het toch liever niet wil. Een goede aanvulling is de '*Ondergoedregel*':

---

⁸ Beleid Omgaan met Lichamelijkeheid en Seksualiteit

anderen mogen een kind niet aanraken op plekken die normaal gesproken met ondergoed zijn bedekt. En kinderen mogen anderen daar ook niet zomaar aanraken.

Verder werken onze medewerkers volgens de Beroepscode Kinderopvang⁹ en hebben we een eigen gedragscode¹⁰ gebaseerd op 5 kernwaarden: klantgericht; betrouwbaar; samenwerkingsgericht; ontwikkelingsgericht (Innovatief); kindvriendelijk.

We zorgen ervoor dat we altijd zicht houden op en contact houden met elkaar en met de kinderen. Dat betekent dat je soms ruimtes tijdelijk sluit en kinderen daar laat spelen waar medewerkers (in de buurt) zijn. Maar ook dat je de telefoon meeneemt als je met kinderen op pad gaat. Zicht houden op is voor ons niet hetzelfde als toezicht houden en controle. Vanuit vertrouwen in kinderen werken we aan het vergroten van zelfstandigheid als kinderen ouder worden en zich ontwikkelen.

En natuurlijk hebben we gedragsregels die we met alle kinderen bespreken en ook aan ouders laten weten. Om de fysieke en de sociaal-emotionele veiligheid van kinderen te versterken. Maar ook om de sociale ontwikkeling en het besef van waarden en normen te stimuleren. De gedragsregels vormen het belangrijkste instrument om kinderen om te leren gaan met kleinere risico's met beperkte gevolgen. Zie verder paragraaf **I**.

In de situatie dat er signalen of vermoedens zijn van grensoverschrijdend gedrag van medewerkers richting kinderen, of kinderen onderling, werken we volgens de Meldcode vermoedenkindermishandeling/huiselijk geweld die verder is uitgewerkt in de paragraaf hieronder. Medewerkers melden hun signalen of hun zorg bij de directeur en we gaan hierover in gesprek met betrokkenen.

H. Vermoeden kindermishandeling

Een heel belangrijk aspect in het kader van veilige kinderopvang is het signaleren van vermoedens van kindermishandeling en / of huiselijk geweld. We werken met een Meldcode¹¹ die ons hierbij helpt. Daarin zijn 4 routes uitgewerkt met stappenplan en toewijzing van verantwoordelijkheden. De 4de route is gewijd aan de communicatie en informatievoorziening van alle betrokkenen en hoe maatschappelijk onrust kan worden voorkomen.

- Route I: Signalen van huiselijk geweld en kindermishandeling;
- Route II: Signalen van mogelijk geweld- of zedendelict door een collega jegens een kind
- Route III: Signalen van (seksueel) grensoverschrijdend gedrag van kinderen onderling
- Route IV: Route bij (dreigende) maatschappelijke onrust

---

⁹ Landelijke Beroepscode Kinderopvang: opvraagbaar via afdeling HR en op Infonet te vinden

¹⁰ Gedragscode Kinderopvanggroep: opvraagbaar via afdeling HR en op Infonet te vinden

¹¹ Meldcode Huiselijk Geweld en Kindermishandeling

Tijdens de intake vertellen we ouders dat we een veilige plek willen zijn voor hun kind en dat we gedrag en signalen die er mogelijk op wijzen dat een kind zich niet veilig voelt altijd met ouders zullen bespreken. We benoemen de Meldcode Vermoeden Kindermishandeling waarmee we werken en we vragen ouders om het ons te melden als zij zorg hebben om de veiligheid van hun kind. Bijvoorbeeld omdat zij opvallend gedrag zien bij hun kind of bij andere kinderen of bij medewerkers in het contact met hun kind. De Meldcode wordt 2 keer per jaar in het team besproken en nieuwe medewerkers worden erop ingewerkt. We besteden extra aandacht aan het bespreken van opvallend gedrag, van kinderen maar ook van collega's, in relatie tot de veiligheid van kinderen. We streven als team naar een veilig werkklimaat waarin we opvallend gedrag van collega's in de omgang met de kinderen met elkaar kunnen bespreken. Medewerkers bespreken gedrag, signalen en vermoedens van kindermishandeling met hun directe collega, met ouders en met de directeur. De directeur pakt signalen verder op volgens de stappen van de Meldcode met ondersteuning van afdeling Kwaliteit en de Raad van Bestuur.

We bieden ouders en medewerkers ondersteuningsmogelijkheden van de GGD-vertrouwenspersoon. Ook de mogelijkheid van advies en ondersteuning vanuit Veilig Thuis zijn in de Meldcode opgenomen. Met de verplichting om ernstige signalen en vermoedens te melden bij Veilig Thuis. Bij signalen van ontoelaatbaar gedrag van medewerkers in hun contact met kinderen (Route II) consulteren we de vertrouwensinspecteur van het Ministerie van OCW voor.

I. Gedragsregels

We hebben gedragsregels opgesteld om kinderen te leren om te gaan met kleinere risico's met beperkte gevolgen voor veiligheid en gezondheid. Deze zijn op de groep aanwezig en zitten ook in de intakekaart.

We bespreken onze gedragsregels minimaal 1x per jaar met alle medewerkers en met de oudercommissie en informeren ouders (intake).

Uitgangspunt is dat gedragsregels overzichtelijk, positief en in concreet gedrag zijn geformuleerd. Op de BSO bespreken we regelmatig de gedragsregels met de kinderen. We kiezen er voor om ze niet allemaal tegelijkertijd te bespreken bij aanvang opvang of jaarlijks. De ervaring leert dat kinderen ze dan niet voldoende onthouden.

We bespreken ze bijvoorbeeld centraal aan tafel wat betreft de tafelregels, buiten wat betreft de regels voor buiten en herhalen de regels wanneer ze bijvoorbeeld naar de toilet gaan.

Wanneer een (bijna) gevaarlijke situatie zich voordoet vragen we kinderen of ze de gedragsregels/afspraken weten. Vervolgens vertellen we kinderen wat de regels en afspraken zijn en of ze deze kunnen herhalen.

We zien dat kinderen elkaar corrigeren en dat ze ook komen vertellen wanneer kinderen zich niet houden aan de afspraken/regels.

Wanneer kinderen zich dan nog niet aan de afspraken houden treffen we sancties zoals 5 min op het podium zitten. Ook gaan we vaak apart met de kinderen zitten voor een gesprekje n.a.v. wat zich heeft voorgedaan.

De gedragsregels zijn te vinden in de locatiemap.

J. Achterwachting

Wanneer er één pedagogisch medewerker op de locatie aan het werk is, conform de beroepskracht-kind-ratio (BKR), is de ondersteuning bij calamiteiten als volgt geregeld:

Maandag, dinsdag, woensdag en donderdag directeur Carla Hendriks. Vrijdag en tijdens vakantie en ziekte Jacqueline Ogier.

Medewerkers van locatie Vuurvogel op alle dagen van de week tussen 7.30 en 19.00 uur

Daarnaast kan ons beveiligingsbedrijf ABO bij uitzondering een aanvullende achterwachtfunctie vervullen en in acute situaties gebeld worden tussen 07.00 en 08.00 uur 's ochtends en 17.00 en 19.00 's avonds op telefoonnummer 06-51999241 bgg 0416-544782.

Zij zijn binnen 15 minuten ter plaatse.

Wanneer een medewerker alleen in het gebouw is wijken wij niet af van de beroepskracht-kind-ratio. In de roostermap staat de naam en telefoonnummer van de achterwacht.

K. Afsluitprocedure op locatie

Naast onze "10 hoofdregels voor veiligheid op de locatie" (zie paragraaf A) hebben we afspraken over hoe we veilig afsluiten aan het einde van de dag. We verdelen de controletaken over de laatste pedagogisch medewerkers die tot sluitingstijd aanwezig zijn. De pedagogisch medewerkers dragen aan het einde van hun dienst de reeds gecontroleerde ruimtes over aan de collega's die nog blijven. We hebben een overzicht¹² van alle ruimtes en een plattegrond zodat we geen zaken kunnen vergeten bij de controle van alle ruimtes. We checken presentielijsten of alle kinderen die zijn opgehaald afgevinkt zijn en we controleren alle ruimtes nogmaals op aanwezigheid van kinderen.

We controleren alle ruimtes op o.a. open ramen, verlichting, elektrische apparaten en prullenbakken. We bergen spelmateriaal op en sluiten pc's af en tablets gaan achter slot en grendel.

Dit alles staat ook beschreven in het werkdocument wat in de roostermap zit.

L. Gezonde Kinderopvang

We hebben op onze locatie extra aandacht voor het stimuleren van een gezonde leefstijl van de aan ons toevertrouwde kinderen. Dit past in onze visie als groene kinderopvanglocatie met aandacht voor dier en milieu. Maar ook omdat we een gezonde lichamelijke ontwikkeling van kinderen willen stimuleren. We betrekken de ouders hier actief bij. Een gezonde leefstijl heeft volop aandacht in de media. Ook gemeenten stimuleren en ondersteunen

---

¹² Richtlijn Infonet: checklist controles bij afsluiten locatie

projecten om de gezondheid van mensen en in het bijzonder van kinderen te verbeteren. Een voorbeeld is gemeente Tilburg die als JOGG gemeente (Jongeren Op Gezond Gewicht) activiteiten voor en met kinderen en hun ouders actief ondersteunt.

Op onze locatie drinken de kinderen water. We eten als tussendoortje fruit of rauwkost.

Natuurlijk zijn we veel buiten met de kinderen. Op ontdekking in de natuur, onze eigen tuin of het park of het bos. We organiseren sport- en spelactiviteiten waarin kinderen lekker kunnen rennen, klimmen en klauteren.

Bij minder mooi weer hebben kinderen ook de mogelijkheid om naar de gymzaal te gaan.

Bijlage

Dit is de inhoudsopgave van **Infonet** voor die onderwerpen die van belang zijn veilige en gezonde kinderopvang van locaties die onderdeel zijn van de Kinderopvanggroep.

Infonet

Pedagogiek

Beleid

1. *Algemeen Pedagogisch Beleid*
2. *Pedagogisch Locatiebeleid*
3. *Pedagogisch Werkplan voor het team*
4. *Borgdocument VVE Piramide en Uk & Puk*
5. *Beleid Omgaan met Lichamelijkeheid en Seksualiteit*
6. *Huisvesting- en Interieurplan*

Pedagogisch handelen

1. *Kijkwijzers VVE*
2. *Kwaliteitsmonitor*
3. *Babyopvang*
4. *Ongewenst storend gedrag*

Groepsindeling

1. *Pedagogisch medewerker/kind-ratio*
2. *Groepsindeling kdv*
3. *Groepsindeling bso*
4. *Samenvoegen van groepen kdv en bso*
5. *Kind in tweede groep kdv en bso*
6. *Achterwachtingregeling*
7. *Vierogenprincipe kdv*

Observeren

1. Overdrachtsformulier 4-jarigen
2. KJK! 0-4 jarigen
3. Kijken naar Kinderen

Voorbereiding gesprekken

Methoden

1. Pedagogisch Kookboek
2. VVE

Spelen

Slapen

1. Protocol veilig slapen
2. Wat moet je controleren en registeren
3. Wiegendood
4. Buiten slapen

Voeding

1. Praktische informatie over voeding
2. Borstvoeding en flesvoeding
3. Allergieën, diëten, voedingswensen

Veiligheid en gezondheid

1. Veiligheid op locaties
2. Afsluitprocedure
3. Beleidsplan Veiligheid en Gezondheid
4. Veiligheid speeltoestellen
5. Infectieziekten en Hygiëne
6. Schoonmaak
7. Telefoonkaarten

Vervoer van kinderen

1. Interne zorgstructuur / zorgprotocol
  - 2.1 Kindermishandeling of huiselijk geweld
2. Intern kindgericht overleg
3. Uitvoeren van medische handelingen
4. Zieke kinderen
5. Medicijnen
6. Gescheiden ouders
7. Vermissing kind
8. Overlijden

Organisatie

Bedrijfshulpverlening en calamiteiten

1. *BHV in de praktijk*
2. *Ongevallen op het werk of tijdens werktijden*
3. *Calamiteiten*
4. *Zorg dat telefoonkaarten bij de telefoons hangen*

Personeel

In dienst

1. *Welkom bij de kinderopvanggroep*
2. *Personenregister kinderopvang*
3. *Functieomschrijving*
4. *We werken met competenties*
5. *Jaargesprekken*
6. *Beroepshouding en gedragscode*

Facilitair

Menukop 1

1. *Protocol 1 onderhoudsdienst 18-08-2017.pdf*
1. *Protocol 2 meldkamer en alarmopvolging 18-08-2017.pdf*
2. *Protocol 3 onderhoud installaties eigendomspanen 18-08-2017.pdf*
3. *Protocol 4 Registratie Landelijk Register Kinderopvang 18-08-2017.pdf*
4. *Protocol 5 buitenspeeltoestellen en tuin 18-08-2017.pdf*
5. *Protocol 6 legionella beheer 18-08-2017.pdf*

Leidinggevenden

Formulieren

Inventarisatielijsten

1. *Inventarislijst veiligheid*
2. *Inventarislijst gezondheid*
3. *Inventarislijst brandveiligheid*
4. *Locatierapportage*
5. *Overdracht nieuwe directeur*

Registratieformulieren

1. *Keuken*
2. *Slaapkamers*

3. *Bedrijfshulpverlening*
4. *Ongevallen*
5. *Medicijnen*

Toestemmingsverklaringen

1. *Informatie-uitwisseling met school en/of zorgpartner*
2. *Medicijnen, medische handelingen, medische aansprakelijkheid*
3. *Ophalen door minderjarige*
4. *Zelfstandigheid op de bso*
5. *Veilig slapen*
6. *Buiten slapen*

Formulieren voor ouders

1. *Rondleidingsformulier*
2. *Kindgegevensformulier*
3. *Plaatsing in een tweede groep*
4. *Mentorschap*
5. *Evaluatieformulier wenperiode*
6. *Tussentijdse tevredenheidsmeting ouders*
7. *Aanvraagformulier extra opvang*
8. *Wijzigingsformulier*
9. *Evaluatieformulier bij beëindiging van de opvang*
10. *Service/ klachtenformulier*

ICT

Protocollen & procedures

Handleidingen

Privacy / AVG

Privacy beleid

Presentaties

Veelgestelde vragen (FAQ)

Nieuwbrieven directeuren

Ouders

Verwerkersovereenkomsten

